

COLLOCOU

FAMILIER

ETRE UN DEN CURIUS

HAC UN DEN EXPERT,

VAR an abusou commun da bep
stadou a veler a rer etoues a bep
seurt tud e Breis - isel, hac el
lêch - all.

*Dediet d'ar Vretonet, gant ur mignon
dezo, hep intantion da choisi den
e particulier.*

E MONTROULEZ;

E ti LÉDAN, Imprimer-Librer

Olsquim amicos, veritas odium parit.

Cals a glêvo an dra-màn o devezo regret,
Balamour d'ar virionez so ennànn disclêriet :
An den clànn e zaoulagad n'ell qet sellat an de,
N'ac ar re a vè coupabl clêvet ar virione.

COLLOCOU
FAMILIER
ETRE UN DEN CURIUS
HAC UN DEN EXPERT,

VAR an abasou commun da bep
Stadou a veler a rer e toues a bep
seult tud, e Breis-isell hac el
leach'h-all.

*Dediet d'ar Vretonnet, gant ur mignon
dezo, hep intantion da choqi den
particulier.*

Var un ton nevez, en eur repeti ato
an eil vers.

BONJOUR, den coz ha venerabl,
C'houi a glêvàn a so capabl
D'am instrui ha d'am c'helen
Var ar pez ameus da c'houlen

Lur c'hommis oun hac emeuts mis
 Da verqa tout qement disurs,
 Qement abus ha goal gustum
 En deus an dut a rum da ruma.
 Den yaouanq oun o tont er bet,
 Gout ar c'hustumou ne ran qet;
 C'houi a enev a beb seurt tud,
 Qercouls re vras ha re vunut:
 Henant oc'h eus a beb seurt stat,
 Tud a ilis, tud-jentil vat,
 Tud a justic ha bourc'hisien,
 Tud a studi, marc'hadeurien,
 Artisanet, tud a vicher,
 Maestr ha mästres ha servicher,
 Cals a dud coz ha re yaouanq,
 Qen dijentil, qen paysant;
 Livirit din o c'hustum oll,
 Evit m'o merqin var va roll,
 Ma vezoo great ur reglamant
 Eus an oll jeneralamant.

An Den expert.

Tout e cafet habec enno,
 Hac int tud fur var o meno.

An Den curius.

Pe seurt habec, den ancien;
 A g'ef an dud er vcleyen?

An Den expert.

Ar veleyen a suposer
 En em acqit eus o dever;
 Pe int a ra, pe ne r'ont qet;
 Coms yoar o stad so difennet
 Occupet int oll deis ha nos
 O caç ~~an~~ dud d'ar barados;
 Mæs tud sot int, mar boe james;
 Caç re alt di, ha chom er mes.

An Den curius.

Livirit-hu din, va den mat,
 Hac abec so en ur prelat?

An Den expert.

Eus a escop nac a brelat
 Ne oun netra nemet pep mat;
 Ar brincet int eus an Ihs,
 A so venerable e pep g'is
 O doctrin hac o santelez
 O rent heavel ous an elez;
 Ha cousgoude ne ellont qet
 Miret na vent drouc-preseg'ew
 Ar veleyen, p'o c'hourijer,
 Hac ar gloër p'o refuser,
 Ne leveront nemeur a vat
 Eus o escop hac o frelat.

An Den curius.

Nac ur person bac én a ell
Pljout dan dud eg'is ma fell?

An Den expert.

Eur person mat, hervez an dud,
Eo an hini en deus ar brud
Da veza libr gant e arc'hant,
Hep goulen digant paysant.
Mar car ober ber an ofic,
Sortial abret eus an ilis,
Rei da efa ha da zibri
Da g'ement den a ya d'e dy,
Lesel cabestr gant an dud fall,
Hep o gourdrous nac e zamall,
Rei liberte da yaouanqis
Da ebatal en o divis:
Setu eno ar bersonet
A blich muia d'ar vretonet.
Mæs mar o deus eur guir berson,
Hac a fell deza gant ræson
Regli e dud, hac oblija
An dud fall d'en cm gorija,
Hac o les pell hep absolven
Defot na reont pinijen,
Birviqen ennes ne g'eront.
Drouc ar person, a leveront.

Dibaet bini en andure,
Guell eo ganto caout ar c'hure.

An Den curius.

Mes ur person hac én a dle
Fiziout e garg en e guie?

An Den expert.

Pe én a dle, pe na dle qet,
Fiziet vez enna an denvet;
Pa vez afer, da bep mare
Cure bepret a renq bale.
Personet so ne fizient qet
Alc'huez o c'hao en o c'hureet,
Hac a fis eno gouscoude
Alc'huez ar sacr a vil ene.

An Den curius.

Livirit din, den ancien,
Petric servich d'ar veleyen
Mont da sarmon er c'hadoriou.
Pa na rer van eus o c'homzou?

An Den expert.

Rar eo guelet eur sarmoner
O convertissa eur pec'her;
Rac nac an eil nac eg'ile
Ne visont qet da g'ementse.

Iwarteze ar predictor
 Na glesq netra nemet enor,
 Nac ar pe'her, eus e gostez,
 Ne entent qet c'ench a vuez;
 Scouarn vousar ha vanite
 A goll an eil hac eg'ile.

An Den curius.

Me gare caout eur ch'qvessor,
 Hac am zrete eus va humor;
 Hac ec'h allen fisiout enna
 Pa'zaen da goves daveta.

An Den expert.

N'en deus cas dit pe da biou
 Mont d'a gonta d'a fasiou,
 Rac n'en deus covessour er bet
 D'e benitant na deo secret.

An Den curius.

Secret int oll, cridi a ran,
 Mes re rust int, var a glevan,
 Rac rei a reont goual binijen,
 Pe refus crenn an absolyen.

An Den expert.

Couls eo g'enén e leyerfez
 Ne fel qet dit mont da govez,

Nemet da Jesel a raet
 Da retorn arre d'ar pec'het.
 Ma cafes un den ignorant
 Ec'h absolve hep senchamant;
 Hac a roe dit eur binijen!
 A ve soublic dioc'h da c'houlen;
 Hennez ha te en em grae,
 Hac oc'h taol g'enet e zae;
 Mæs goude lein oc'h da espern,
 E coannies gantàn en ifern.

An Den curius.

Aoun bras ameus, den ancien,
 Na choqit re ar veleyen;
 Espernit-y, en han-Doue,
 Ha comzit-din eus ar roue.

An Den expert.

Dibaot roue so er bed-màn,
 Na g'ef ar bopl abec ennàn,
 Dre ma renqont oll fournissa
 Arc'hant ha tud d'e servicha;
 Mes en aner e vurmuront
 Hac hep ræson en em glémont;
 Corf ha madou omp d'ar roue,
 Pa hor goulen hervez Doue.

An Den curius.

Gant aoun na gouste hez,

Espernit mat ar rouanez
 Livirit din ha difficult
 Eo plijout da un dijentil ?

An Den expert.

An dud-jentil a respecteur,
 Mes o c'haret ne rear nemeur,
 Abalamour calz anezo
 So difficult plijout dezo.
 Delicat int, prest e fachont,
 Dibaot a zen a excuzont,
 Ha mar manger a netra tout
 D'o servicha hervez o gout,
 Pelloc'h goude n'eo qet facil
 Plijout nemeur da zижentil.
 Me oar eifat hervez ar bed
 Enori noblanç a so dileet,
 Mæs me falie din o c'heleñ
 Da soufr enor hep e c'houlen,
 Hac o dese humilité
 Assambles gant o c'halite.

An Den curius.

N'oc'h qet capabl, a c'hui habil,
 Da rei qentel da zижentil ;
 List an noblanç en o divis,
 Ha comzit din eus ar justig :

Livirit din hac ur barner
A ell manqout e ne zever?

An Den expert.

Beza barner so danjerus
Da nep na d'eo qet vertuzus:
Eur barner mat, leal ha just,
Na dle beza na drouc na rust:
Dioc'h ar justic e renq juji,
Ha rei e guir da bep-hini,
Barnerien so hac a ro prest
Setançou treus dre interest;
Aon rac tud nobl ha puissant,
Carantez re oc'h an arc'hant,
Cofadou guin ha cherou mat,
En tiez bras beza deut mat,
Presantchou great pe brometet,
Pe c'hoant da blijout d'ar merc'het,
An traou-ze tout a so caos
Ma ze setret ar barados
Oc'h calz emeus a varnerien,
Dre ma reont gaou oc'h ar beorien.

An Den curius.

Ha na ell qet an avocat,
Pe proculer o pledi mat,
Contesti oc'h ar varnerien,
Ha difen mat caos ar beorien?

An Den expert.

Avocadet, proculerien,
Ne ffs qet enno birviqen;
Dibaot avocat so cr vro,
Ho c'honsultet nep a garo,
Na assurint da bep-hini
Ec'houneso o procesi.
Ar proculer eus e gostez
Abromet e lacaï evez,
Ha d'e gliant e lavaro:
Sur ar proces, m'er gounezoo.
Evelse ne vanqint james
Da boulsa Yan en e broces;
Rac a-unan ez int o daou
Evit e zestum en e graou.
An eil d'eg'ile a lavar:
Moyen en eus qement a gar,
Evit asten ar parchimin,
Ha digaç an ed d'ar vilin:
Leve en eus, guerzet vezo,
Ha mar qeremp led hor bezoz;
C'hui avocat, roït esperanç,
Me proculer a raï avanç,
Hac ar barner a zeporto
Da reï setanç qen a garo.
Dalc'het vezo Yan en proces,

Hep e lezel da zont er mes ;
 Harzeſ vezo ha destumet
 Evel lapous en ur gaouet
 Ha birviqen er mes ne da
 Endra choumo pluen ounta ;
 Dont a raï hep gallout nijal ,
 Debret vezo ar pez a dal ,
 Eat an danvez eat al leve ,
 Losqet vezo Yan da vale ,
 Rac hep arc'hant pe esperanç
 Ne fell da zen ober avanç .
 Un den a les a so ur sant
 Mar gra ur pas hep c'buez arc'hant.

An Den curius.

Nac ur greffier gant e siel ,
 Hac én a gustum ober guell ?

An Den expert.

S'el laqet gant ur greffier
 A gustum ato coustout qer ;
 Mar deo reqis caout tri deves
 Da ober prisach a un danves ,
 Dibaot greffier , mar deus nicun ,
 Eus a dri dez na ra sizun ;
 Menat paper eleac'h feuillen
 A implijo oll pen-da bén ,
 Evit caout dioc'h an invantor

Mui evit n'en deus ar minor;

An Den curius.

Ha ne d'le qet ar c'hurator
Miret oc'h domach e viñor ?

An Den expert.

Ar c'hurator hac ar gressier
So a-unan e peb affet;
Mar deus mad u. endia badint
Divar gorre e labourint:
Qement camet na pas a sint
Oc'h ar minor tout e contiat.
An eii d'eg'ile a efo,
Hac ar minor qez a bao;
Ar c'hurator a yel e quer
Evit e affet particulier
Hac a laqaï voar e vemor
Ez eo eat evit ar minor;
Deut an amser da renta cont.
Ar c'hurator so prest ha pront:
Mui a vezo voar e vemor,
Evit na voa en invantor;
Gressierien ha curatoret
A ruin cals a vinoret.

An Den curius.

Un den honest ha mignon din

A c'houl arc'hant e prest ouzin
 Ha c'hui a gred em be affer
 D'e oblija dirac noter ?

An Den expert.

An noteret pell amzer so
 So necesser ebars er vro,
 Abalamour ma zeus tud fall
 Mui evit a so bet gouech-all.
 En amzer gos arc'hant prestet
 Vat ar g'er e vezent rentet ;
 Hog'en breman na elleur fisiout
 Netra en den anez coll tout ;
 Anes caout act dirac noter
 James an dle ne deu d ar gær,
 Ha c'hoas emeus da lavaret,
 Laqat eves oc'h noteret ;
 Cals anezo evit arc'hant
 A drompl an dud hac int presant.
 Bremâ e scrivont var ar paper
 Control d'ar pez a brometer,
 Ha te so facil da drompla
 Pa n'ouzout na len na scrifa ;
 Pa n'effe ma vanqont d'o g'er,
 Cals anezo ne ve affer
 Nac a noter nac a serjant
 Da ober dezo paea contant.

An Den curius.

Na gomxit qet a serjantet,
Rac ar re-ze so tyrantet.

An Den expert.

Ar serjantet a bep amzer
A so doug'et e pep carter;
Danjerus int, ha pa veler
O recordet en o c'hever,
E lavarer e ber langach:
Ar re-mâ ya d'ober domach.
Mes petra dal lavaret g'er,
Ret eo o soufr p'e coustint qer.
O c'hanna rear, couls e paoues,
Rac d'o c'broc ne vanqont james.
Nep a so roc oc'h serjantet
Sur ma na goll na c'hone qet
Mar caremp oll paea hon dle
Bijen affer outo n'hor be;
Nep na ra gaou ous den ebet
N'en deus qet aoun rac serjantet.

An Den curius.

Evidon-me ne gredan qet
E ven dleour da zen ebet,
Na biscoas ne roïs diner
Na da serjant na da noter;
Moyen ameus honestamant,

M'ambe yec'het e ven contant;
 Mæs clanvus oun, ha ne oun qet
 Pe ous piou goulen remet.

An Den expert.

Mar e c'heus c'hoant da veva pell
 Ha caout yec'het bete mervel,
 Chede amâ peira renques
 Da observi het da vues:
 Eus da vele qent ma sivi.
 Passa, crancha ha c'hues da fri,
 Qemer da sae ha qê buan
 En eul lam eten a dost d'an tan,
 Evit commanç en em g'empenn,
 Goualc'h da visach ha crib da ben,
 Ha na les e fri netra lous,
 Nac e taoulagat tam picous;
 Rinç net da visach ha da zent,
 Ha ne/ta tout eus a beb hent.
 Abais e corf ma zaï netra,
 Gra da zour ha qea da blega;
 Goude purji da vouzellou,
 Guelc'h da zaouarn ha da c'henou;
 Qemer goude sevel mintin,
 Un tam bara hac ul loum guin:
 Sorti abret, mar be caer,
 Glao pe avel, chom er g'ær.

Pa zistroï goude pourmen,
 Laqa evez oc'h yenien ;
 Mar d'eo yen ha cris ar gouan,
 Da gof oc'h taol, da g'ein d'an tan.
 E peb amzer bes sourcius
 Da bourvei bouet yac'hedus,
 Bêvin, hoüad, lue, yar ha maout,
 A so mat, mat g'elles o c'haout :
 Ar c'hiq moc'h sall assesonet,
 A lezi gant an aillonet ;
 Rac ar guella tam, pa goust qer,
 A ro degout gant an amzer.
 Pa ve da gorf boetêet mat,
 Gra exercis ha lêz a- plat ;
 Ha ne ra qet, laqa eves.
 Facu repas bras en un deves.
 Na zebr james sqebel tousseg,
 Pesquet gregun nac ar melvet,
 Na mørilles na mousseron,
 An traou-se tout so ampoeson ;
 Viltançou int eus an douar,
 A so noasus da neb o c'har.
 Ef da vin pur da souben tom,
 Ha pep hini dious da ezom.
 Anes caout goet na zebr netra,
 Dalc'h apetit bepret un dra :
 Exces debri, exces esa,

Neus qet a gas pe meus a dra,
 A ra da vui a dud meravel
 Evit ne lazer er bresel.
 Na zebr nemeur a voadeg'en,
 Nebeutoc'h c'hoas a silzig'en;
 Mes n'eus qet a gas pe da heur,
 Eus a fourmach na zebr nemeur.
 Pebr gant guinêq n'en deo qet mat
 Da gonservi an estomac,
 Hac ar butun a ra diez
 Da g'ememeret re alies.
 Ar pesqet mat, da zeis vijel,
 Ne rauqer qet o dilesel:
 Mes a nep seurt eus a besqet
 James en deiz na ra daou bret.
 Ar viou fresq diouc'h an nos
 Zo yac'hedus abars repos,
 Gant e neuyo ar veleyen
 Ebars er vi var ai lezen,
 Pa o c'hivi poaset tano,
 Ef oc'n da ben hep e vano.
 Na zebr netra na ve poaset,
 Rac an traou cris zo re galet
 D'hon esiomac da zijeri,
 Ha ne rauqer qet o debri.
 Rac-se ta, Iaqa eves pis
 Na zebri re eus a froues cris.

Na saladen nemeur a dra,
 Rac debri cals ne dal netra.
 Pa zebri boued, qemer amzer,
 Na zebr tam nemet die voder,
 Ma allo qent arte debri
 Da estomac peur dijeri.
 Ha mar fel dit caout plijadur
 O tebri boued hervez natur,
 Ro spaç d'an dent etre pep tam,
 Abars creg'i a nevez flam.
 Ar sucr so mat var al leas guen,
 Gant an aval, gaot ar beren,
 Gant ar peches, gant ar sivi,
 Gant ar framboes pa o'chivi.
 Eus a r̄esin na qerezan
 Na lɔnq ar men nac ar chroc'hen.
 Nemet sec'het pe naon a pe,
 Na zebr tam na ne ef banne.
 N'en em garg re eus a netra,
 Ispicial eus a yara.
 Qercouls en ân hac er gouân,
 Na zebr nemeur a dra da coan.
 Eus a zouben hac a ragout,
 Debr un nebeut. pe lessi tout.
 Goude da lein chom e repos,
 Goude da goan qerz bete nos.
 D'ar mintin qea d'ar meneziou,

D'an abardie· d'an diseoliou.
 Na g'ez re vuān na re c'houree;
 Qē d'ar pas ha les ar redes:
 Bete c'huez ec'h elles bale,
 Nemet da rochet a dreusse,
 Ha n̄ soufr qet var da groc'hem
 Re a domder na yenien,
 Ha sench linjeri alies,
 Pe otramānt e vezi dies.
 Goude mis ebrel da fin eost,
 Da dan ebet né di qet tost;
 Croc er voutail hac er veren,
 Essoc'h vizi an drederen.
 Goude mis eost bete mis mæ,
 Ef ar guin gant nep er pae.
 Goude creiz-deiz les ar c'housqet,
 Deut anter-nos ne veilli qet;
 Rac ne qet yač'hus beilla pell,
 Sevel mintin a so calz guell.
 James voar da g'ein na gousqi
 Ha nebeutoc'h c'hoas voar da fri;
 Var da gostez chom er guele
 Var an eil tu p̄e eg'ile.
 Mar e pez c'hoant d'en em voalc'hi,
 Ebars en douz en em liqi,
 Gant an douz yen guelc'h da zaouarn,
 Non pas da ben, da ziouscouarn.

Mar des er beign, sorti abret,
 Chom pell en dour ne renquer qet;
 Quendalc'h da dreid ha da ben tom;
 Ha netra qen nec'heus ezom.
 Ma ro da gof dit nep encres,
 Na zale qet na di voar ves.
 En em riñç tout eus a peb hent
 Hep miret dour avel na guentl.
 Pa vez brumen a het an nos,
 Dalc'h da dy varnout serret clos,
 Ha laqa evez voar an oll
 Oc'h an erc'h, eol meurs, avel foll;
 Var an deiz les ar c'housquet,
 Chom e cador, na c'hourves qet.
 Pa vez tomder e creiz an an,
 Chom en diseol da heana,
 Nac effort er bet mui na ri,
 Nac o redec nac o c'hoari.
 Les a gostez ar procesou,
 Pep seurt disput ha qerelou;
 Beo disourci hac hep chagrin,
 Tristidig'ez a so malin,
 Hac a so caos, hervez ar brud,
 Da abreji buez an dud.
 Ha mar fell dit beva eürus,
 Deus da henti an dud joaüs,
 Ha na implich, mar credes din,

Apotiqer na medecin;
 Rac mar·qeres en em regli
 Qen en efa, qen en debri,
 Qen en repos, qen en ober,
 A vedecin ne c'heus affer;
 Rac peurvia an excessiou
 A so caos d'hon oll c'hlevejou;
 Pe te so yac'h, pe te so clàñ,
 Laqâ evez da-vianàn
 Penaos an oll vedecinet,
 Ar re vella tout a gaffet,
 Ne reint qet d'an nep o c'halve
 Remet ebet oc'h ar maro;
 Rac qement in guilibunan,
 E renqont mervel o-unan.
 N'eus medecin ebars er vro
 Peb qelou mat d'an oll na ro,
 Ha na bromet ober pare
 Eus o clenvet pa vez dare;
 Purji, gouda, rei lavamant
 A raïnt d'an oll dioc'h o arc'hant;
 Mæs gout penaos na pe da heur
 Rei remejou, n'ouzont nemeur;
 Tud habil int voar o meno,
 Mæs hasard eo fiziout enno.
 Pe te vevo, pe te varvo,
 O faeamant o deyezo:

Par consequant, mar credes din ;
Na fis biqen e medecin.

An Den curius.

Va bennos deoc'h, den ancien,
C'hui oc' heus roet din ar voyen
Da gaout yec'het a la parfin,
Hep caout affer a vedecin :
Livirit din an abusou
A gommetter en traficou.

An Den expert.

Dibaot eo ar varc'hadourez
Na reat ganti affronterez ,
Pouesiou scan ha goalen ber ,
Musur bian ha gueiza quer ;
Voar digarez rei marc'hat mat ,
Guerza traou fall eleac'h re vat ,
Chede eno pe seurt trafic
A rent marc'hadour pinvidic ;
Credit a reont, hac ar bed-oll
A ya d'o stal evel tud foll.
Allas ! an termen a zeu prest
Ma renquer paea an interest .
Deut an termen da gáout arc'hant ,
Ret eo paea pe gaoût serjant ,
Ha sot oc'h o prena netra ,
Ma n'oc'h eus arc'hant da baea ;

Pe war

Pe mår ec'heus, qê d'ur stal vat,
 Ha digor franc da zaoulagat ;
 Pe e vi tromplet gant da zen,
 En eil fæçon pe en e ben.

An Den curius.

Peini ar guella a zaou unan,
 Pe'r marc'hadour, pe'n artisan ?

An Den expert.

Arabet ê lavaret gaou ,
 Rac d'en em heul e zeont o daou.
 Mar implijes artisanet ,
 Laqa evez, p'e vi goanet :
 Ardou o deus en o micher
 Da drompla mæstr ha servicher.
 Maxim commun dà artisan
 Eo prometi da peb-unan
 E rei oll qement a c'houlen ,
 Endra vezo croc er veren ;
 Efet ar guin hac êt er mês ,
 E vi tromplet na mui na mes .
 Cals anezo so ignorant
 En o micher pe feneant ,
 Evit toucha gant an esqen ,
 Planta'n ados gant ar vesqen ,
 Sqei ha darc'ho a dol da dol
 Pe gant buohal, pe gant morzol;

Dressi, lemma an hostillou ;
A oar pep Yan ha peb Guillou ;
Hog'en tailla dioc'h ar musur,
Ober labour fin hac assur ,
Dibaot hini er goär ober ,
Pe e laëro cals a amzer.
Artisanet mar greont marc'hat
A so nos ha deiz o labourat ;
Mæs pa labouront dioc'h an deis ,
Eus a bêvar e reont eis ,
Ha mar labouront dioc'h marc'hat ,
Dibaot e reont labour vat ;
Labourat fall ha coll amzer
A gustumont tout da ober .

An Den curius.

Un habit ameus da ober ,
Hac e ranqan caout qemener ;
Var a livirit ase din ,
Sur avoalc'h tromplet e vezin ,

An Den expert.

Qemener ha qemeneres
A zrouc-prezeg'er alies ;
An dorn a groc o deus ato ,
Ha danjer ê fiziout enno .
Griat gorrec. laëres amzer ,
Cas brudou fal a gær da gær ,

Prena traou brao da dud yaonanq;
 Hep gout d'o zat gant e arc'hant;
 Dispens dillat a vez laëret,
 Gant aon na vent anavezet;
 Truffla digant servicherien
 Qig pe aman, bleut pe vriñen;
 Tamou etof, cudeunnou neud.
 Da sevel stal bep un nebeut,
 A-ra da gals, gant an amzer,
 Eus a dailer dont da vencer.

An Den curius.

Pe c'hiat eta pe vea
 A g'ivit-hu an direbecha?

An Den expert.

Me gonto deoc'h evit respont
 Pe seurt bues a gunduont:
 Guiaderes so un etat
 A so qempen ha delicat;
 Bemde c'houlou e vezont brao,
 Ne renqont soufr nac eol na glao;
 O blâm a rer o deus an tech
 Da g'emeret lies a vech
 Eus an aneven cudennic,
 Hac eus ar sfeven ur branqic,
 Evit sevel ul logoden
 Da ober d'e c'hrieg saë pe lostem.

Hi a ene erfat e goas ;
A lavar dezâ digaç c'hoas ;
 Evit ar pris ne d'ê qet quer ,
Accord a reont e daou g'er ,
 Marc'hat mat en deus bac a ~~re~~ ;
Qement all arre en devezo ,
 Pa stevo un anter guiat ,
E vezo touchet un tam mat
Da ober couef pe mouchouer ,
 Pe otraman̄t colier da gouer ;
C'hoas e reont meur a veniat
 D'ar g'emen̄eres da vriat .
Goude e zaint da c'houlen cuden
 Da achui ar viaden ;
Ar marc'hadour en deus caër clem ;
 M'emeus aon enont n'am flem ;
Mar lavar eo e viat stris ,
E responso : al laon so pis ;
Mar za da glem an aneven ,
E lavar e tor an neuden ;
Pa e musur gant e goalen ,
E c'hef re ver dioc'h an daou ben ,
Ha mar car sellet outi pis ,
E velo enni neudennou bris ,
Souillet , goal great ar bevennou ,
Perzier gollo diffiennou ,
Neudec ha flasq eo al lian ,

Gant an ascorn frotet biā
 Mæs petra a dal e damal,
 Couls e gaout eg'is un all;
 Comzou en deus d'en em excus
 Oc'h qement 'a deui d'e acus:
 Arrabet eo redec ar brud,
 Ret ê dezan fiziout en dud.

An Den curius.

Livirit din, den ancien,
 A c'houi voar doare an hostisien?

An Den expert.

Ya, rac alies, siouas din,
 Emeus efet demeus o guin.
 Mar em gredes na fis james
 Nac en hostis nac en hostises;
 Mont d'an davarn a so ebat
 D'an nep a gar ober cher vad.
 Mes dont er mæs a so diés,
 Nemet contant ve an hostises.
 Pa antrei en un davarn,
 Laqa evez d'en em c'houarn;
 Rac mar e tremenes ar rouden,
 E pai diou vech da souben;
 An hostises evit commanç,
 A raï dit cant reveranç.
 Mar deus guin mat, lot a pezo
 Qen a vezi sanct mezo;

Goude guin bas ha sour enna
 A vez o roet dit da efa ;
 Efet ar guin , debet ar c'hiq ,
 E vez o contet ric a ric .
 Te a gont tri ha hi pêvar ,
 Pea a tanqi en e lavar ,
 Ha grêt e c'hont oll gant Catel ,
 Ret eo caout arc'hant pe vantel .
 Un hostis hac un hostises
 Mar efont guin re alies ,
 A veler tout abars ar fin
 Oc'h efa sour varlerc'h ar guin .
 Cals anezo evit ar guir
 A ra cher vat hac ebat hir ,
 Ma na reont gaou oc'h nep er pae .
 Mæs dibaot eo an nep er grae ,
 Oc'h Per , oc'h Pol e vescontont ,
 Hac evelse en em disont ;
 Ar gabaret a zoug malheur
 Ha d'an hostis ha d'an efer ;
 En em zaoni a ra an hostis ,
 Hac an efer a bae ar mis .

An Den curius.

Livirit din , den venerabl ,
 Hac ur Breton a ve capabl
 D'en em ganna en un arme
 Ewel er g'ear gant ur banne ?

An Den expert.

Ar Vretonet a Vreis-isel
 Ne g'eront qet mont d'ar bresel¹³
 Tud vaillant int voar o meno,
 Courach o deus betec eno.
 Ne deus netra o disconsort
 Evel rancout tenna d'ar sort ;
 Pa na c'houlenner nemet unan,
 E cren an oll g'itibunan :
 Guel ê g'enén, eme'r Breton,
 Beva pel ha beza poeltron ,
 Evit na dê mont en danjer
 Hac hazardi da goll va fer.
 Mæs tud sot int hac abuzet ;
 Ha caer o deus en um guzet,
 Dont a raï sort qent pe goude¹⁴
 Ma ranqint mervel gouscoude,
 Ha darn-vuya a zesertont,
 Er galeou en em g'evont.

An Den curius.

Pe seurt abec a g'evet-hu
 E'nep a g'em er habit du ,
 Hac a bretant mont en Ilis
 Da zoug'en chap ha supilis ?

An Den expert.

Aon bras ameus cals anez¹⁵
 Nemet goall fin n'o deveso.
 Gas tud d'ar scol a so facil,

Mes e gouarn so dificil;
Evit beza êt d'ar scolach,
Ne maint qet e pen o beach.
Tud mezus int, dispign a reont,
Ha netra tout ne c'honezont.
Goude ruina mam ha tad
Un hazard eo mar gr'ont fin vat;
Ar yaouanqis a ra dezo
En em deboch cals anezo.
Arc'hant ne vanq qet da gloaree,
O sonjal e vezò bêleg;
Guisqet brao, cher vad a ra,
N'en deveus defot a netra.
Henti a raï tud libertin
Hac e gustumo dioc'h ar guin;
Mont da efa ha chom oc'h tol
Epad ema'r re al er scol.
Goude repas mont da c'hoari,
Pe da jestal gant merc'h Mari.
Chede eno custum clouer
Pa zeu arc'hant digant couer;
Latin a oar. bêleg vezò,
Mæs netra tout ne dalvezo.
Ne deus cloarec na scolaer,
Ma carent tout studia caer,
Pidi Doue voar o daoulin,
Ha tec'hel diouc'h tud libertin,

Ne raent fin vat hep dale pell,
 Hac y hac o zud a ve vell;
 Mar be deboch en e studi,
 Emeus a gant ne deu hini
 Ne rai disenor d'an Ilis,
 O toug'en camps ha supilis.

An Den curius.

Livirit din a ne gafet
 Er c'houenchou abec ebet.

An Den expert.

Bues ar menec'h zo ur stat
 Admirabl dreist peb etat.
 Ar menec'h gant l'oue galvet,
 Zo tud santed ha tud parfet;
 O buez vat, o santelez
 O rent henvel ouc'h an ælez,
 Qoit ha ma heuliont o reglen
 Eus a vir galon pen-da-ben;
 Mæs ar reglen en o zouez
 Ne d'è qet ato ar pouez;
 Elec'h chom chast en o ziez,
 O gueler o redec alies
 Da visita demezelet,
 Tud jentil hac itronezet.
 Pa zint rentet er c'houanchou,
 Ne glêver nemet discoursou,

Etre menac'h ha merc'hejou ;
Hed an deiz er parlouerou ,
Ha ne ell den cridi e Doue ,
Sujet an oll discoursou-se.
Tremen a ran cals a draou all
A reont sioas en ur g'estal ;
Pedomp Doue ma teuint bremàm
D'en em regli voar ar pez-màm .

An Den curius.

Livirit din ha nép disurs
A gometer en drede-urs ?
Me gare gout ha den ebet
A gaf abec er seurezet ?

An Den expert.

An drede urs a so ur stad
Gant an Ilis approuvet mat ;
Mæs cals a dud a so enni
Hac a abus eus anézi.
Seurezet so , ma zaent e pris ,
Ne dalfent qet o habit gris ;
Hac ma telont netra oc'hpen ,
Ne dalont qet o habit guen
O daoulagat a sell isel ,
Hac o c'halon a zoug huel ;
Un dra a dleont en henor
Nemet o zêot hac o humor .

Gant habit guen an humilité
 E cuzont o superbite ;
 D'an-oll int servichererset ,
 Pa n'ellont beza mæstreset ;
 Pasiant int voar o meno ,
 Mæs souffr metra ne fell dezo ;
 Trouc comz a reont a bep-unan ,
 Nemet anezo - o - unan .
 P'en em g'evont en ur bagat
 Ez eont oll d'en em scandalat ,
 Hac avisiou d'en em gribat ,
 A doliou ivin bete'r goat .
 Ne gomzan qet presantamant
 Eus a nep so fur ha prudant ;
 Parlant a ran e jeneral :
 En em grafet nep en deus gal .

An Den curius.

Pe mont en urs , pe dimisi
 Eo ar guella da bep-hini ?

An Den expert.

Ar c'hustum eo , dre interest ;
 D'an dud yaouanq dimisi prest ;
 Mæs dimisi prest so tromplus ,
 Mont re yuan so dànjerus ,
 Ha dreist pep tra amouroustet
 A ra d'an dud beza tromplet .

Arc'�ant, g'enet ha lignez vras
Ea deveus tromplet meur a voas;
Promessou great gant goaset
En deus tromplet cals a blac'het.
Tud re yaouanq, mar demesont,
Goas pe vaques mat ne reont,
Yaouanq gant coz a ve cals goas,
Laouen hirio ha trist varc'hoas
Caret g'enet ne bad qet pell,
Caret honestis a so guell.
Plac'h difèçon, mar be parfet,
A verit mui beza caret
Evit ar c'hoanta so er vro,
Mar car tout nep e c'haro.
Te cousgoude so touellet
Gant nep en deus mui a c'henet;
Da vlam a rear, couls e lesel,
Ha cousgoude ne di qet pell.
N'en em g'ef qet re divezat
En ty forn da c'houlen poasat,
Caret out ha caret a res,
Promessa so, a leveres,
Sotoc'h a se out prometi,
Ha sotoc'h c'hoas vez dimizi,
Ma na c'heus clasqet peadra
Hac hi ha te evit beva;
Rac carantez ne bado qet,

Mar deū ezom goude euret :
Amouroustet d'an dud yaouang
A so caos da vil nec'hamant.

An Den curius.

Na mar dint deza demezet ,
Netra oc'h eus-hu da lavaret ?

An Den expert.

Goas ebet ne dleffe james
Caout nep disput oc'h e vaoues,
Na fiziout re ne dle enni ,
Pe e vezo tromplet ganti ;
Rac an ozac'h pa vez fachet ,
Mar lavar g'er oc'h e briet ,
A rei dezi mont e coler ,
Hac e respont gant an eil g'er.
Osac'h ebet ne dle james
Mont d'ar banqet hep e vaoues ,
Pe otrament , hep e voueso ,
Guell cher evinta en devo .
Eur vreg honest fur ha parfet ,
Na gar den nemet e friet .
Pa za ermeas e deus anqen ,
Pa zeu d'ar gær e vez laouen ;
Mæs er c'hontrol eur c'hreg gadal
A zoug friantis voar e zal ;
Pa zeu dirazi e friet ,

So guel ganti n'er guelfe qet.
 Ozac'h fachet, pa zeu d'ar g'er
 Ar vreg ne dle lavaret g'er,
 Mar be modest, ha tevel tout,
 E zaï prest coler en e rout.
 Têot greg so caos, pa e c'hanner
 Peur-liessa da vil miser.
 Dibaot a zen so demezet,
 Na enou prest gant e briet:
 Daou zeis hepqen en deus pep goas
 Ha pep maoues plijadur vras,
 Ar c'henta eo deiz an euret,
 Hac an eil eo deiz an decet.
 C'hoant dimisi, c'hoant beva pell
 En deus pep Yan ha pep Catel:
 Demeset int, pell e vevont,
 Tout var o c'his e carent dont.

An Den curius.

Caret a raënt goas ha maoues
 Beza intaon pe intanves?

An Den expert.

Beza intaon hac intanves
 A g'efont tout a so dies;
 Pa vez maro pennadurez,
 Ozac'h pe greg en tieg'ez,
 Neuse intaon pe intanves,

Q'en na vez eat ar c'horf ermaes,
 A lavaro da bep-unan :
 Biqen james ne demezan ;
 Mæs enteret ar c'horf maro ,
 Goude prest e dislavaro.
 Pa vezo achu an eizvet,
 E carrent beza demezet ;
 Martese e zint o-unan
 Da barlant oc'h ar vasvalam ,
 Mar bez diseves priedou.
 Nep a chom beo gant ar madou ,
 A guso lod eus ar moyen
 Da frustra an heritourien ,
 Hac er memes tra a raï
 D'e bugale , mar deus hini ,
 O custum cuzet madou ,
 Neud ha lien a sac'hadou ,
 Evit berrat an invantor ,
 Hac ober gaou oc'h ar mino ,
 Dimisi a raïnt hep dale ,
 Ha dont a raï c'hoas bugale ,
 Ha divar goust ar map qenta ,
 E fell mesur an diveza .

An Den curius.

Livirit din , ur servicher
 Penaos e vanq en e zevez

An Den expert.

Dirac ar mæstr mevel a ya,
 Pa ne guel e chom en e za;
 Mates so fur dirac mæstres,
 Adren e c'hein e diodes;
 Ar boueta, ar mad, gajou bras
 A g'eront oll maoues ha goas,
 Labourat tenn a mont buan,
 Ne g'eront qet mug'et an tan.
 Dibaot na mates na mevel
 En un ty mat e chomo pell,
 Na roint oll sujet da zoueti
 Ez eus eno guen dimizi.
 Cher vad a reont, ne goust netra,
 Nac an dibri nac an efa:
 Eas ê cundai amouroustet
 Divar goust mestr ha mestreset;
 Mevel, mates a gar an danç
 D'an tiez mat a zoug goal chanç,
 Mevel yaouanc a gar ar guin,
 Nep a fis ennâ ne qet fin;
 Mates friant ha dibarfet,
 Hac a sell re oc'h ar goaset,
 A ruino, hep dale pell,
 Qercouls ar mestr hac ar mevel;
 Lipouserres, cher vat atao,
 Ha prena bep bloaz dillat brao;

Dibrik mintin , cousget abrez
 Car ber amzer etre bep pret,
 So maxim mevel ha mates ,
 O report mezur paourentes.

An Den curius.

Ar mæstr eta hac ar væstres
 Ha ne fachont- hi james ?

An Den expert.

Dibaot hini a ell tevel
 Nac oc'h mates nac oc'h mevel ,
 Ha cousgoude ne vezont qet
 O re goudrous guell servichet.
 Natur an oll , bihan ha bras ,
 E cassât an oll dud egas :
 Mar bez egasset ur mevel ,
 Gant ber labour e vezò pel ;
 Mar be egasset ar vates ,
 Eus un heur e rai deves ,
 Pe otraman a raint labour fall
 Evit mont da ur servich all .
 En daou gostes e vurmuront ,
 Ha netra erfat ne reont ,
 Ha beza gourdrouset oc'hpen
 A ra da veur a servicherien
 Laères o mestri pe coll amzer ;
 Nep a ra comananchou caér

A gustum ato mervel laërl
Arc'hant, peoc'h ha boeta mat
A ra d'an oll dud labourat ;
Ma na reont qet oc'h ar pris-se,
E caout re o liberte,
O c'hass ermeas hac o fêa ,
Hep o gourdrous eo ar guella.

An Den curius.

Estonet bras en em gafan
Gant ur c'hustam so er vro-man
Ne deus itron na bourc'hises
Na g'emeront oll mag'eres
Evit mesur o bugale ,
Qen na vezont deut da vale ;
Ha cousgoude n'en deus hini
N'en deus Doue roet dezi
Diou vron ha leas evit mezur
Ha sustenti e c'hrouadur.

An Den expert.

Un abus bras eo qemense ;
Anez ma ve necessite ;
Ar c'hustum cris ha dinatur
E da vam g'enel crouadur ,
Hac e briva neuse souden
Eus ar pez e deus d'esoutenç
Evagadurez naturel

Eo læz e vam da ur bug'el,
 Hac injustiç a rēr ountâ,
 Oc'h e briva eus aneza.
 Mervel a ra cals a vug'el
 E defot e læz naturel;
 Ha rac-se e vanq alies
 An ittron hac ar vag'eres:
 Ar c'henta vanq d'e c'hrouadur;
 O caret re e fljadur:
 Ar vag'eres evit arc'hant
 A abandon un innoçant,
 Hac en les da veza debil
 Evit mezur map dijentil.
 Meur a ittron ameus guelet
 O mezur chaç anevalet,
 Hac o laqê var o barlen
 Da zibri lod eus o souben;
 A boc dezo, o briata,
 Hac a ro dezo an tam qenta;
 O c'hy ganto en o guele,
 En dishenor d'o c'halite,
 Ha gouscoude ne vagfent qet
 Ur bug'el qês o deus ganet.
 Ha ne dint-by qet dinatur,
 Mezur qy eleac'h crouadur?
 Cals a grimou a rear ouc'hpo
 Abalamour d'ar vagader,

Eus a bere ne gomzan qet
 Gant aon ha mez o lavaret:
 Ne deus mag'er na mag'eres
 Na fasiont re alies.

An Den curius.

Livirit din , ur paysant
 Hac èn a hel beva contant ?

An Den expert.

Ur paysant a hel beva ,
 Caout da zibri ha da efa ,
 Hep caout ezom eus a varqis ,
 A zijentil nac a vourc'his
 N'en desse ezom eus a netra ,
 Ma talc'he oll qement a ra ;
 Mæs destumet e oll hedou ,
 Hadet e liors , hac e barcou ,
 Qen alies e goul ounta .
 Ne chom qasi netra ganta .
 Ar rouanes gant o zaillou ,
 An dud-jentil gant o fermou ,
 Ar personet gant o deogou ,
 Béleg , menec'h gant o c'hestou ,
 Servicherien gant o gajou ,
 Medecinet gant remejou ,
 Tud a justic gant procesou ,
 Hac ar beorien gant ezomou ,

Mibien caër gant o argoulou ;
 Milinerien gant o gobrou ,
 Ar serjantet gant o misou :
 Hac al laëron gant o ardou ,
 Oll e pillont ar paysant ,
 Ha d'an oll e fournis arc'hant ;
 Ha consgoude en disprisont ,
 Hac hep rôson et goaldrêtont ;
 Rac n'en deus tud voar an douar ,
 Ar bed oll er c'hred hac er goar ,
 En em vir couls oc'h ar pec'het ,
 Evel ma ra paysantet .

An Den cufius.

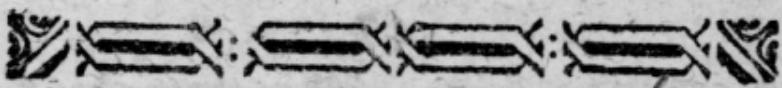
Darbet eo deomp , den ancien ;
 Ancouat ar vilinerien ,
 Hac ar bed oll g'itibunan
 A renq o c'haout bras ha bian :
 Hac én a so den er c'hanton
 O drouc-preseg'e gant rôson ?

An Den expert.

Milinerien , dreist an oll dud ,
 A bep amzer o deus goal vrut ,
 Ha sujet int d'an teodadou
 Abalamour d'ar sac'hadou .
 O blam a rear n'ellont qet
 En em souten hep laëres ed ;

Ferm vras o deus, cher vad a'reont
 Gant o madou, n'ouzont ma zeont,
 Re e qemer, eme couer,
 Eleac'h scudel gant ar c'hrouer;
 Ar groag'es ques ne g'evont son
 Nac er pot ar jognac nac er forn,
 Hac evelse e criont caër:
 Et eo va sac'hat gant al laër.
 Ar miliner a sell a dreus,
 Hac a-lavar : va guir a meus;
 Oblijet oc'h, va Jaqeta,
 Da zont d'am milin da vala,
 Ha c'houi oc'heus un arves fall
 Da gaç an anter da lec'h all,
 Hac evelse ec'h allan reis
 Eleac'h c'hoec'h qemeret eis.
 Ne ra qet erfat ar merer
 Miret e guir oc'h miliner ?
 Hac ur miliner a ra gaou
 Eleac'h unan qemeret daou ?
 Hac evelse par consequant,
 Ez int daou laër ha drouc contant,
 Ma livirin gouscoude franc
 D'am avis pehini so vanc:
 D'ar meiller ur pen e ruin
 E beza sujet d'ar vilin,
 Penaos benac e labouro,

Ne vanço biqen n'ho tromplo:
 Ma renq fournissa dioc'h ar pouez ;
 E laqaïdour en e zouez .
 Goude e stlapo het a-het
 Ar bleut voar an douar so gleb:
 Bez' ezeus milinerien all
 A vir ed mat ha raï ed fall ,
 Goude e zaint gant o ed mat
 D'er guerza deoc'h er marc'hat,
 Pa g'emeront diou scudellat
 E lec'h unan a ut sac'hat
 E custumont qemesq usien
 Ganto evit talvout brignen.
 Peurvuia o deus ar g'is
 Elec'h ar bleut da g'enier gris ,
 Evit contant i ar grag'es ,
 Qen na vezò eat en tamoes.
 Petra servich dezo facha .
 Cas a räint dezo pe paea ;
 An nep a renq paea arval ,
 A ra daou gobr pe areval ,
 Fiziout ennan ar guella dit ,
 Hac e ri guell cals da brofis .

A V I S D' AL LENNER.

CAOUT a rēr e ti LÉDAN;
Imprimer ha Librer, e ru ar Vur
e Montroulez, a bep seurt Rimou,
Chansoniou, Cantiqou, Guerzon
ha leoriou brezoneg.

Guerza a ra ive leoriou osig
ha re all, plun, liou, paper, etc,

